

- De door Slager Groenadvies BV in Dordrecht ontworpen tuin.
1. Vaste planten (bijv. *Nepeta*, *Salvia*, *Artemisia* enz.)
 2. Beukenhaag (1,20 m hoog)
 3. Beukenhaag (hier 0,6 m hoog)
 4. Vijver met bamboe en waterlelie
 5. Klimplanten (bijv. *Rosa* 'New Dawn')
 6. Vaste planten (bijv. *Ligularia*)
 7. Beukenhaag (in hoogte variabel)
 8. Gazon
 9. Solitaire heesters (bijv. *Rhus typhina*)
 10. Beukenhaag (hier 1,60 m hoog)
 11. Ornament
 12. Beukenhaag (hier 2 m hoog)
 13. Beukenhaag (hier 1,60 m hoog)
 14. Solitaire boom (bijv. appel)
 15. Schaduwterras met potten
 16. Wintergroene bodembedekkers (bijv. *Hedera helix*)
 17. Wintergroene heesterrand (bijv. *Viburnum*-soorten)
 18. Berging met bijv. *Clematis montana*

Eenvoudige stadstuin

Sfeer scheppen met beperkte middelen

Na een verhuizing is er vaak weinig financiële ruimte voor de aanleg van de tuin. In dit artikel over de totstandkoming van een tuin bij een nieuw betrokken woning wordt ingegaan op de belangrijke rol die een goede voorbereiding vervult, juist ook wanneer het budget beperkt is en de kwaliteit en duurzaamheid daar niet onder mogen lijden.

C.W. SLAGER

In Goirle werden drie naast elkaar gelegen vrijstaande huizen ongeveer gelijktijdig betrokken, waarbij in alle drie de gevallen door de woonlasten en de verhuiskosten de financiële mogelijkheden van de tuinaanleg onder druk stonden. Omdat nu eenmaal van een gulden geen daalder gemaakt kan worden, ontstond bij de eigenaren al snel de discussie waarop bezuinigingen mogelijk zouden zijn: de voorbereiding, het grondwerk, de duurzaamheid van constructies of de complexiteit van de te gebruiken materialen?

Wensen

Overleg tussen tuinarchitect, hovenier en eigenaar van de hier beschreven tuin leidde ertoe dat een creatief gebruik en eenvoud in materiaalgebruik het uitgangspunt voor het ontwerp moesten vormen. Voorts werden de gebruiksmogelijkheden besproken. Daarbij werd onderscheid gemaakt tussen aspecten die voor de bewoners van wezenlijk belang waren en zaken die wel aardig maar niet direct noodzakelijk waren. In de tuin moest men in ieder geval na een drukke werkdag tot rust kunnen komen. Ook de omgeving van de tuin diende een zekere rust uit te stralen en gevoelsmatig afstand te scheppen tot de drukke stad. Bovendien wilde men graag van alle spaarzame zon kunnen genieten die in Nederland voorhanden is. In het voor- en najaar moest daartoe voldoende beschutting tegen de wind geboden worden, terwijl 's zomers, wanneer het heel warm is, een uitwijkmogelijkheid in de schaduw gewenst

was. Ook mocht de tuin niet veel onderhoud vergen.

Een speciale eis was dat de tuin zodanig omheind zou zijn dat de katten de tuin niet uit zouden kunnen.

Spanning

De functionele basis van het ontwerp wordt gevormd door een degelijke omheining met schrikdraad, een beschutte zitplek bij het huis en een tweede zitplek,

verderop in de tuin, in de schaduw. Omdat mede door de schutting en de bebouwing in de omgeving de rustgevende sfeer sterk onder druk kwam te staan is een rustige groene achtergrond aangebracht. De in het gazon geplaatste dynamisch slingerende beukenhaag en de drie halfhoge bomen bepalen in belangrijke mate de sfeer binnen de tuin. Bij het grote terras wordt de aandacht vooral gericht op de vijver en de vasteplantenhoek, die beide ook zichtbaar zijn vanuit het huis. Het tweede terras wordt omzoomd door schaduwminnende bodembedekkers met solitaire planten waardoor het contrast tussen de beide zitplekken wordt versterkt. De aparte vormgeving van de tuin als geheel heeft tot gevolg dat men als het ware uitgedaagd wordt de tuin in te lopen om haar vanuit verschillende gezichtspunten te bekijken.

Invulling

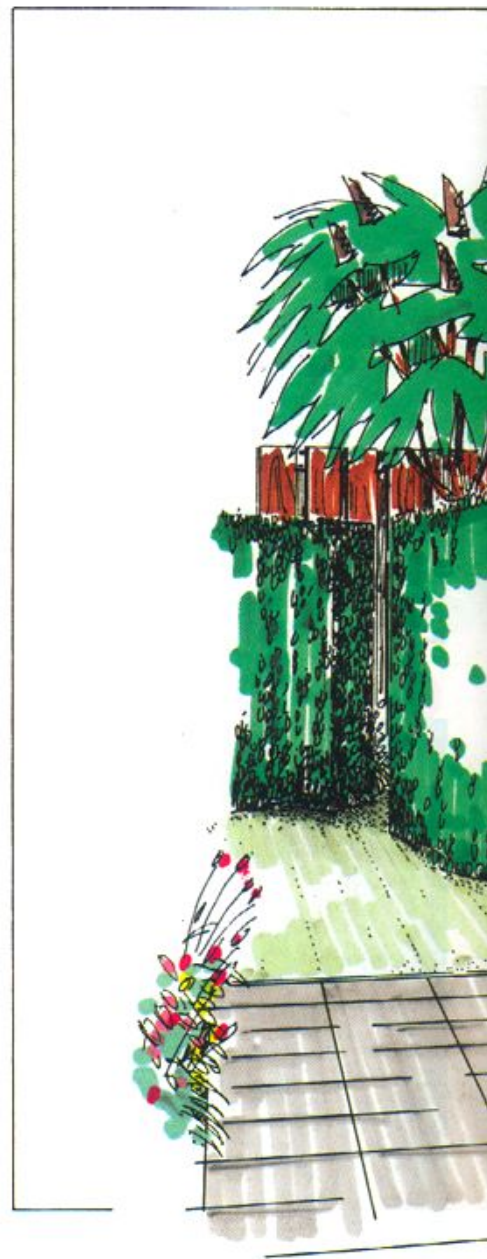
Bij de inrichting van de tuin is uitgegaan van eenvoudige materialen. Niet alleen omdat het budget beperkt was, maar ook vanuit de filosofie dat de kwaliteit van de tuin bepaald wordt door de sfeer en de beplantingskeuze, en niet door de kostbaarheid van de materialen. Bij de aanleg is veel

Stijlvolle accenten maken het terras tot een levendig geheel: een vijver met waterlelies en potten met *Dracaena*.

De tuin straalt rust uit vanwege het eenvoudige, maar niet minder geraffineerde ontwerp.

Grijsbladige planten benadrukken de zonnige ligging van het terras. De verlichtingsarmatuur vormt zowel overdag als 's avonds een fraaie blikvanger.

aandacht besteed aan de kwaliteit van het straat- en grondwerk, zoals randopsluiting en vlakke ligging van de verharding en een goede bemesting van de grond. Voor het grote terras werden grijze betontegels gekozen, terwijl het schaduwterras en de paden uitgevoerd werden in grind op een gestabiliseerde fundatie. Door een overstekende tegelrand rond de vijver wordt voorkomen dat de vijverfolie blootgesteld wordt aan direct zonlicht, wat de duurzaamheid van het materiaal vergroot. Ook bij de omheining is gekozen voor een stevige constructie: verspringend aangebrachte planken, waar ter verzachting van de harde lijnen bijvoorbeeld een klimroos of een wilde wingerd tegenaan kan groeien.

Met de keuze en afstemming van de beplanting is de beoogde sfeer op de verschillende plekken verder ingevuld. Bij het zomerterras zorgt een vasteplantenhoek met grijsbladige planten als *Salvia nemorosa* 'Ostfriesland', *Stachys byzantina* (ezelsoor) en *Geranium* 'Johnson's Blue' voor versterking van het zonnige karakter van de plek. Deze hoek loopt achter de haag over in een rustiger bodembedekkende beplanting van *Lamium galeobdolon* 'Variegatum' (gele dovenetel) met solitaire vaste planten zoals

Aruncus dioicus (geitebaard) en *Ligularia przewalskii* met haar aparte blad en ijle gele bloeiwijze.

Onder de boom zijn meer schaduwminnende bodembedekkers aangebracht: *Tiarella cordifolia* (schuimbloem) met een fraaie rode herfstkleur, *Brunnera macrophylla* (Kaukasisch vergeet-mij-nietje) en *Hypericum calycinum* (kruipend hertshooi). Tussen de bodembedekkers zijn hier meer groepsgewijs opvallend bloeiende planten aangebracht zoals de blauwbloemige *Campanula persicifolia*, de in donkere hoeken fraai oplichtende *Anemone x hybrida* 'Honorine Jobert' met grote schotelvormige witte bloemen en *Ligularia dentata* 'Othello' met donkere, hartvormige bladeren. De drie grillig groeiende exemplaren van *Rhus typhina* 'Dissecta' in het gazon vormen door hun groeiwijze, bloeiwijze en felle herfstverkleuring straks ornamenten op zich.

Kader voor de toekomst

Met de eenvoud van het ontwerp werd niet alleen beoogd een betaalbare tuin te realiseren, maar stond ook de duurzaamheid voorop. Immers, elementen als bomen, hagen en heesters krijgen pas hun karakter

naarmate ze meer volgroeid raken. De eenvoud van het materiaalgebruik voorkomt dat de tuin gaat vervelen. De accenten die met vaste planten en bodembedekkers zijn aangebracht, zijn zo kleinschalig dat ze na verloop van tijd eventueel snel en op goedkope wijze aan te passen zijn. Bovendien biedt de tuin voldoende ruimte voor het aanbrengen van verdere versieringen, in de vorm van een ornament of op de terrassen te plaatsen potten.

Men moest even wennen aan het plan. Juist door de eenvoud en simpelheid is de beoogde rustgevende werking bereikt. Door de slingerende haag en de drie exemplaren van *Rhus typhina* 'Dissecta' is en blijft het een unieke en verrassende tuin. De bewoners vertellen dat de tuin inderdaad functioneert zoals het hen van tevoren aan de hand van tekeningen werd voorgesteld.

Het terras bij het huis ligt zo beschermd dat men er in maart al buiten kan zitten. Het tweede terras bleek geen overbodige luxe, alleen moet de boom nog wat doorgroeien om voldoende schaduw te geven. Daarnaast ontlokt de vreemd gevormde haag uitroepen van verbazing bij bezoekers en vormt ze een aanmoediging om de tuin in te lopen. ●

